



## РАБОТНО УПАТСТВО

### За транспорт на земени примероци за испитување РУ 5.4/4

#### 1. ЦЕЛ

Цел на ова работно упатство е да се одредат правата, обврските и постапките кои се однесуваат на транспортот на собирањите примарни примероци на биолошки материјал. На овој начин преку оваа пред аналитичка фаза се гарантира точноста, сигурноста и доверливоста на понатамошните испитни активности и изработка на финален резултат од анализи на биолошки материјал од акредитацискиот опсег.

#### 2. ОПСЕГ

Ова работно упатство ги опфаќа постапките од пред аналитичката фаза за транспорт на собирањите примарни примероци. Конечната одговорност е на Директорот на *ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“*, а тој делгира обврски и права на Раководителот на Лабораторијата, Техничкиот менаџер.

#### 3. ОПИС

*ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“* е целосно оспособена за извршување на транспортот како дел од постапките од пред аналитичката фаза што е барано со законски акти и/или одредбите на МКС ИСО 15189:2013.

#### 3.1 Транспорт на примерок

Транспортот на примероци може да биде на: примероци земени надвор од лабораторија за обработка во лабораторија и примероци земени во лабораторија за обработка во друга институција

##### 3.1.1 Примероци земени од надвор за обработка во *ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“*

3.1.1.1 Секој земен тест примерок се обележува со реден број на кој одговара пациент со име и презиме

3.1.1.2 Транспортирањето се одвива со соодветно возило, строго почитувајќи ги одредбите од соодветниот правилник за транспорт на хуман биолошки материјал, Транспортот на материјалот за лабораториска анализа е во специјални транспортни куфери (transportation boxes for medical items) кои се заштитени од надворешни влијанија. Во транспортната кутија за пренесување на примероците **задолжително** треба да има **патрон/гел** кој се зема од фрижидер пред излегување на терен за да ја одржува температурата на примероците за анализа и Labguard апарат за мерење на температурата, која софтверски се следи со Labguard систем.

3.1.1.3 За транспорт на микробиолошки материјали кој трае од 2 до 72 часа се користат брисеви со медиум за транспорт –на собна температура

Медицинското лице (лаборант, биохемичар, биолог), или дистрибутер исклучиво за потребите на *ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“*, кој го подигнува материјалот треба да биде **соодветно униформирано** во бел мантил, бела маица или во целосна униформа со лого *ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и*



МКС ISO 15189:2013

*лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“.* Во оние установи каде што се врши венепункција медицинското лице е целосно униформирано.

Сите соработнички здравствени установи, пред започнување на активна соработка имаат доставени упати (соодветно од трите лаборатории Ф 4.4/5) и работно упатство за транспорт на земени примарни примероци РУ 5.4/4 од ПЗУ Дијагностичка биохемиска лабораторија, микробиолошка лабораторија и лабораторија по молекуларна дијагностика „БИОТЕК ЛАБОРАТОРИЈА“. Тие упати се пополнуваат и се предаваат на теренскиот вработен при подигнување на материјалите.

При прием на материјал треба да се провери упатот дали соодветно е пополнет по следниот редослед:

- Име и презиме
- Датум на раѓање
- Време на земање на материјал
- Јасно напишани анализи или соодветно заокружени
- Датум
- Печат и потпис од доктор

Земениот материјал треба да се наоѓа во соодветно обележани епрувети, чашки за урина, брисеви итн. кои соодветствуваат со податоците од упатите.

По пристигнувањето во лабораторијата транспортниот куфер задолжително се пренесува во просторијата за земање на материјал. Во присуство на теренецот и лаборант од соодветната лабораторија се прегледуваат материјалите и упатите. Се заведува примерокот во работната листа на примероци од терен Ф 5.4/4,5,6 (секоја од лабораториите има соодветна работна листа и ја пополнува со потребните податоци). Материјалот за анализа се пренесува преку прозорецот од боцкална во биохемиска лабораторија. Од биохемиска се пренесува во микробиолошка лабораторија во соодветни контејнери. Примероците за молекуларна лабораторија задолжително се пренесува со транспортен куфер во молекуларната лабораторија.

Медицинското лице (лаборант, биохемичар, биолог) ги предава упатите на администраторот/лаборантот и се прави прием на пациентот во Pantheon. Упатите во Pantheon се внесуваат, се креира пациент, се отвора лабораториски наоди и ПОС доколку е наплатено преку статичен/мобилен фискален апарат. Во 044 - нарачка на купувач се внесува пациентот со извршените лабораториски анализи со цел да се направи спецификација.

Доколку плаќањето на извршените лабораториски анализи е преку фактура не се издава ПОС, во документот 350 - Интерно издавање се внесува пациентот со извршените лабораториски анализи и на крај на месец се прави фактура.

Откако ќе се внесат пациентите во работната листа и во софтверскиот програм Pantheon., рачно се внесуваат во лабораториски дневник Ф 4.4/6 (Образец бр. 1-00-11).

3.1.1.4 Доколку материјалите за лабораториска анализа се земаат од други здравствени установи, задолжително да се обрне внимание на нивното транспортирање со соодветен прибор. Во секоја транспортна торба треба да има:

- пластични контејнери или специјални пластични - полиестерски непропустливи медицински транспортни торби со двојни ѕидови - обележани со знак за биохазард.
- замрзнат амонијак за одржување на ниска температура
- мини контејнер за отпаден материјал
- антисептик за раце/ работни површини

3.1.1.5 Не е дозволено попатно отворање или препакнување на материјалите.



### **3.1.2 Примероци земени во лабораторија за обработка во друга институција**

3.1.2.1 Примероците за обработка во друга лабораторија се подготвуваат за соодветната анализа, се пополнува упат до соработничка лабораторија Ф 5.4/11, со име и презиме на пациентот, дата на раѓање, дата на испраќање и анализата што треба да се изработи и се заведува во формулар за издавање примероци во соработнички лаборатории Ф 5.4/12.

3.1.2.2 За примероците кои се носат за обработка во соработничка лабораторија, се води излезен дневник Ф 5.4/13.

### **3.2 Транспортни возила**

#### **3.2.1 Одржување на возила**

- Сите возила се одржуваат и редовно се сервисираат Ф 5.3/8 одржување на МПС. Секој воочен дефект се пријавува на надлежно (одговорно лице) или на непосредниот раководител.

#### **3.2.2 Користење на возило**

- Само назначени возачи можат да ги управуваат моторните превозни средства (МПС). Само овластени вработени можат да ги користат моторните превозни средства. Постои овластување за управување со туѓо превозно средство Ф 5.4/3, кај раководителот на лабораторијата..

#### **3.2.3 Водење на евиденција**

Се води евиденција за дневна ангажираност на возилата и персоналот.

Таа се води со помош на формулар за евиденција на километражата Ф 5.4/14. Формуларот се пополнува после секое користење на МПС.